

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Psihologie

Varianta 5

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TÊTEL

(30 pont)

Îrja a vizsgalaprâ a helyes válasznak megfelelô betû! Egyetlen helyes válaszlehetôség van!

- Az érzetek egyszerű és külön képek formájában tükrözik:
 - a tárgyak és jelenségek elvont tulajdonságait
 - a tárgyak és jelenségek konkrét tulajdonságait
 - a személyek másodlagos tulajdonságait
 - a tárgyak és jelenségek képzeletbeli tulajdonságait
- Az észlelési kép magába foglalja:
 - a tárgyak és jelenségek konkrét tulajdonságaira, vonatkozó információk összességét
 - a tárgyak és jelenségek konkrét tulajdonságaira, vonatkozó információk kis részét
 - csak a pontos információkat a tárgyak és jelenségek egyes konkrét tulajdonságairól
 - a tárgyak és jelenségek elvont tulajdonságaira, vonatkozó információk összességét
- A képzetalkotás egy olyan folyamat melyben a tárgyak és jelenségek konkrét tulajdonságai kép formájában tükröződik, amely:
 - elsôdleges
 - elemi
 - részletes
 - egyszerű
- A motiváció, mint szabályozó folyamat, értelmezhetô:
 - egy sajátos képességként
 - az analízatorok együtteseként
 - a viselkedés belső okaként
 - egy általános képességként
- Az a tény, hogy a szeretett személy jelenlétének hiányában is érezzük a szeretet érzését, kiemeli az érzelmi folyamatok egyik sajátosságát amelyik a:
 - kifejeződés
 - tartósság
 - környezethez való alkalmazkodás
 - átalakulás
- A figyelem az idegi energiák egyes ingerekre való irányításából és összpontosításából áll, amelyek:
 - csak a rajtunk kívüliek
 - csak a bennünk lévők
 - mind a bennünk, mind a rajtunk kívüliek
 - szenzoriális természetűek

7. Az akarat egy olyan folyamat, amely:
- nem tudatos szabályozó folyamat
 - magasabb rendű kognitív lelki folyamat
 - összetett szenzoriális lelki folyamat
 - tudatos szabályozó folyamat
8. Az emberi kreativitás legmagasabb szintjét, képviseli a:
- kifejező kreativitás
 - teremtő kreativitás
 - konvergens kreativitás
 - felfedező kreativitás
9. Az ismeretszerzés és a megismerés alapját képező motivációs forma:
- érzelmi motiváció
 - negatív motiváció
 - kognitív motiváció
 - kapcsolati motiváció
10. Az a nyugtalan, aggódó lelkiállapot, amit a tanuló átél egy fontos vizsgán az első alkalommal való részvétel során, egyik példája a/az:
- szenvedélynek
 - emóciónak
 - érzésnek
 - érzelmi diszpozíciónak

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban az emlékezet jellemzői vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz kijelentések. Írják a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. Aktív jelleg	1. Feltételezi a bevésendő anyag megértését, annak jelentőséggel bíró szempontok szerinti szervezését.
b. Értelmes jelleg	2. Az információ rögzítése, megőrzése és felelevenítése a bevésendő eszközeinek használata által van megkönnyítve, mint az ismétlés, kiemelés stb.
c. Szelektív jelleg	3. Feltételezi a bevésett információ feldolgozását és újraszervezését.
d. Közvetett jelleg	4. Számunkra jelentőséggel bíró információkat tartunk meg és elevenítünk fel.
	5. Az emberi megismerés végtelen jellegét fejezi ki, amely soha nem jut el végső kognitív termékekké.

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget!

Az ember a gondolkodás által ismeri és érti meg a létező vagy a feltételesen lehetséges valóságból, ami lényeges, szükségszerű, és általános, de logikailag alátámasztott. A képzelet nagyobb valószínűséggel térképezi fel, az ismeretlent, lehetségest, jövőbelit.

A fenti szövegből kiindulva válaszoljon az alábbi követelményekre:

1. Nevezzen meg két lelki folyamatot/jelenséget melyre utalást talál a szövegben! **4 pont**
2. Pontosítsa három jellemzőjét az 1. pontban megnevezett lelki folyamat/jelenség egyikének! **6 pont**
3. Alkosson egy példát, amelyben szemlélteti a képzelet formáinak egyikét! **4 pont**
4. Érveljen hozzávetőlegesen öt sorban az mellett, hogy az alvás során látott álomnak, színpadi jellege van! **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen a következő szöveget:

Egy bírósági tisztviselő megjegyzése alapján, amikor a férjével egyedül maradt (Alexandra) melegen és szeretetteljesnek tűnt, elveszítve „szokásos szégyenlősségét”. „Viccelt és nevetett [...], örömmel vett részt a játékokban, és a hétköznapi témákról folyó beszélgetések során nagyon spontánná és szórakoztatóvá vált.” Nyilvános szertartásokon azonban „egészen más személyé alakult”. Mivel zavartnak és bizonytalannak érezte magát, mozdulatlan maradt, mint egy kő, ajkait összeszorította. Egy másik udvaronc kijelenti: „A cárnő, tartózkodóbb, megközelíthetetlennek tűnik, és még rutinbeszélgetésekre, mosolyogni is képtelen, ahogy azt az ő rangjának megfelelő személy kellene, tegye.”

A szentpétervári társadalom elítélte az új cárnőt, arrogánsnak és rendkívül egyhangúnak nyilvánítottak. A megkérdőjelezték öltözködési stílusát, a rossz táncképessége és a modor hiánya miatt a nemesek kigúnyoltak. Állításuk szerint a cárnő „örökké mogorva” volt.

(...) Magába zárkózva, a cárnő egyre ridegebb lett az idegenekkel szemben, kerülte, hogy az asztal mellé üljön, ha a cárnak vendégei voltak, gyakran korán elhagyta a rendezvényeket, elnézést kérve, hogy nem érzi jól magát. Egyre gyakrabban zárkózott el lakosztályaiba. Amikor kimerészkedett, ernyő alá rejtette arcát, hogy senki ne láthassa. Bevallotta, hogy csak azt szeretette volna, hogy elkerülje a társadalom „pókhálóját”, és egyedül maradjon szeretett „férjével”.

(Candace Fleming, Familia Romanov)

A fenti szövegből kiindulva, válaszoljon az alábbi követelményekre:

- A. Említse meg Jung C.G. elmélete alapján, Alexandra temperamentum típusát! Pontosítson a szöveg alapján két gondolatot/kijelentést, amely alátámasztja adott válaszát! **6 pont**
- B. Úgy gondolja, hogy Alexandra aktívan vesz részt Szentpétervár társadalmi életében? A szövegrészt felhasználva pontosítson egy okot, amellyel az adott választ igazolja! **4 pont**
- C. A szöveg kiemeli, Alexandrával kapcsolatosan, hogy egy *mogorva ember volt!* Említsen meg két érvet, amely ezt a tényt igazolja! **6 pont**
- D. Mutassa be, körülbelül fél oldal terjedelemben, Alexandra jellemét, G. W. Allport elmélete alapján, kiemelve egy kardinális és két fő vonását jellemének! **10 pont**
- E. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel cáfolja a következő állítást *a személyiség nem teszi lehetővé az egyén egységének és egységességének fenntartását!* **4 pont**